

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10" สรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการศึกษา 2532 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 10 โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling Random) ดังนี้ สํารวจโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้จำนวนทั้งสิ้น 201 โรงเรียน ทาสัดส่วนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดตามอัตราส่วน 1:13 สุ่มโรงเรียนโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากโรงเรียนทีละจังหวัดได้ทั้งหมด 16 โรงเรียน สุ่มห้องเรียนโดยสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากจากโรงเรียนที่สุ่มได้โรงเรียนละ 1 ห้องได้ห้องเรียนทั้งสิ้น 16 ห้องเรียน ใช้นักเรียนทุกคนในห้องเรียน เป็นตัวอย่างประชากรซึ่งได้จำนวนทั้งสิ้น 483 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ 2 ชนิดคือ

1. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .7051

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 1 ชุด จำนวน 60 ข้อ มีค่าความเที่ยง .7668 ค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.24-0.74 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.20-0.64

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง นำคะแนนสภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรม SPSS^X ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาย มีพี่น้องทั้งหมดในครอบครัวจำนวนระหว่าง 4-6 คน และเป็นบุตรอยู่ในลำดับที่ 1-3 ทางด้านสภาพของครอบครัวนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในความปกครองของบิดามารดา และบิดามารดาจะอยู่ด้วยกัน อาชีพของผู้ปกครอง บิดาและมารดาของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ปกครองจบการศึกษาระดับประถมศึกษา
2. สภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย การส่งเสริมการเรียนภายในครอบครัว สภาพภายในโรงเรียน คุณภาพการสอนของครู บรรยากาศในชั้นเรียน กิจกรรมนอกชั้นเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผลของการวิจัยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กอบกุล รังสิยะโรจน์ (2527: ง) ที่พบว่า สิ่งแวดล้อมที่บ้านและโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางบวก และตรงกับผลงานวิจัยของ แอน อนาสตาซี (An Anastasi 1961: 142) ที่พบว่า การศึกษามีขึ้นขึ้นอยู่กับความสามารถทางด้านสติปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว ยังเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ได้แก่ สภาพทางสังคม และสภาพแวดล้อมของเด็ก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณรงค์ กิจสนาโยธิน (2526: จ) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครอบครัว กิจกรรมนอกชั้นเรียน เป็นตัวพยากรณ์ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านสภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยดังนี้

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งผลของการวิจัยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรพินท์ ชูชม (2522: 94) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งโปรแกรมวิทย์-คณิต และศิลป์-คณิต ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ ปาจารย์ วิชชวัลคุ (2527: .70) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ อินซิบ ซอง และ จอห์น แฮทตี (In-Sub, Song and Hattie John 1984: 1267) ได้วิจัยพบว่า คุณลักษณะทางจิตวิทยาและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของเด็ก

สภาพที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพินท์ ชูชม (2522: 95) ที่พบว่า สภาพด้านที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ โรเบิร์ต อี กรินเดอร์ (Robert E. Grinder 1965: 501) ที่พบว่า บ้านที่มีสภาพไม่ดีพอจะส่งผลให้เด็กกลายเป็นคนที่รับตัวไม่ได้และไม่สามารถ

ใช้ความสามารถทางสติปัญญาหรือแม้ว่าจะเน้นผู้ที่ปรับตัวได้ดี แต่สภาพทางบ้านจะไม่กระตุ้นให้เด็กรักการเรียน นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ พิศเพลิน เขียวหวาน (2520: 106) พบว่า ถิ่นที่ดั่งของบ้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสภาพที่อยู่อาศัยนั้นมีความสำคัญต่อผลการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

การส่งเสริมการเรียนภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยครั้งนี้ ตรงกับผลการวิจัยของ มอริสัน เอส แชสวอร์ท (Morrison S. Ashworth 1963: 322-A) ที่พบว่า แรงกระตุ้นจากผู้ปกครอง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน และจากผลการวิจัยของ กอบกุล รังสิยะโรจน์ (2527: 46) พบว่า องค์ประกอบด้านการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จากผลการวิจัยดังกล่าวเห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นจะมีพ่อแม่ผู้ปกครองให้คำชมเชย สนใจ เข้าใจ และส่งเสริมในการเรียนแก่เด็ก เด็กจะพร้อมในการเรียน ถ้าบ้านมีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้น่าเรียน คือ มีความเข้าใจที่ดีและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเด็ก

เศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ประนอม ทวีภาณุจน์ (2526: 48) ที่พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่าตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ ปาจารย์ วิชชวัลคุ (2527: 70) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจนั้นส่งผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ คอนสแตนติน คาร์มาส (Constantine, Karmas 1975: 7081-A) ได้ทำการวิจัยพบว่า สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียน และจากผลการวิจัยของ อรทินท์ ชูชม (2522: 93) พบว่า เมื่อใช้ตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เพื่อทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปรากฏว่า ไม่ได้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำนายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลน้อยต่อการเรียนของนักเรียนทั้งนี้ทั้งนั้นอาจเป็นความสามารถ ความสนใจเอาใจใส่ในการเรียน

ของนักเรียนเอง และนอกจากนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังขึ้นอยู่กับสติปัญญาของนักเรียน เป็นสำคัญ ก็เป็นไปได้

สภาพภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทางบวก ผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการวิจัยของ อุทัย ตั้งคำ (2528: 47) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังรุ่ง จันทวานิช (2520: 50) และ อรพรรณ วีระกะลัส (2523: 68) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านสภาพภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2514: 40) พบว่า องค์ประกอบทางด้านโรงเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและมีอำนาจในการพยากรณ์มากที่สุด จะเห็นได้ว่า สภาพภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก ผู้บริหารโรงเรียนควรจะสนับสนุนให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่ออำนวยความสะดวกการศึกษาเล่าเรียนสมกับความสำเร็จของโรงเรียนที่เป็นสถาบันหล่อหลอมคนดีมีความรู้ให้กับสังคม

คุณภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทางบวก ผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการวิจัยของ บุญชม ศรีสะอาด (2524: 184) และ ปาจารย์ วัชรวัลคุ (2527: 70) ต่างก็พบว่าคุณภาพของการสอนมีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ประทุม ทวีกาญจน์ (2526: 48) พบว่า คุณภาพของการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของ วาสนา พิทักษ์สาธิต (2527: 50) พบว่า สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า คุณภาพการสอนของครูมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาก ครูเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ความมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเอาใจใส่ในการเรียน ดังนั้นครูจึงควรพยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กทุกคนเกิดความพยายามให้มากขึ้น ครูควรสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับเด็ก พยายามให้เด็กทุกคนได้เรียนด้วยความพอใจและเกิดผลดีที่สุด

บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทางบวก ผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการวิจัยของ ประพนอม ทวีภาณุจน์ (2526: 76) ที่พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการเรียนดีขึ้นกับบรรยากาศในชั้นเรียนสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญชม ศรีสะอาด (2524: 50) ที่พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนด้านการสนับสนุนจากครู ด้านการมีส่วนร่วมและด้านการแข่งขัน มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยของ เอเวิลิน ลินน์ ทาลตัน (Evelyn Lynn Talton 1984: 2431-A) พบว่าห้องเรียนปฏิบัติกริยาได้ตอบกันอย่างกว้างขวางที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ครูกับนักเรียน หลักสูตรและการเรียนการสอนจะสร้างสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อทั้ง เจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน การสอนตามหลักสูตร พ.ศ.2521 เป็นการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นส่วนสำคัญที่โรงเรียนมีโอกาสจะสนับสนุนให้ เป็นไปได้อย่างกว้างขวาง ฉะนั้นการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนที่ดี จะทำให้นักเรียนรักห้องเรียน มีความตั้งใจในการเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางโรงเรียนไม่ควรมองข้ามไป

กิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยทางบวก ผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการวิจัยของ กอบกุล รังสิยะโรจน์ (2527: 48) ที่พบว่า กิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาเรียน ชริมเมอร์ แอชเวิร์ธ (Marion Schrimsher, Ashworth 1964: 3224) ที่พบว่า โอกาสที่นักเรียนจะทำกิจกรรมนอกชั้นเรียน เช่น การอ่านหนังสือที่มีคุณค่าและการทัศนศึกษาทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนี้ อูรี ลัมพิสุทธิ (2526: 65) ได้ทำการวิจัยพบว่า กิจกรรมนอกชั้นเรียนซึ่งเป็นกิจกรรมทางด้านวิชาการ เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทางโรงเรียน ควรมีการส่งเสริมจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจและก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมความรู้ เพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษา หรือก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข้อ เสนอแนะสำหรับการวิจัย

สำหรับพ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง

1. พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองควรจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ เอื้ออำนวยต่อการ เล่า เรียนของบุตร
2. พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยภายในครอบครัว ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่บุตร
3. พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองควรให้การส่งเสริมสนับสนุน ในการ เล่า เรียนแก่บุตร เท่าที่จะทำได้

สำหรับครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนควรให้ความ เอาใจใส่แก่เด็กอย่างทั่วถึง เพื่อจะได้ทราบว่า เด็กคนใด มีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือในด้านใด
2. ครูผู้สอนควรพยายามจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดีไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศ ในชั้น เรียน คุณภาพของการสอน และกิจกรรมนอกชั้น เรียนให้เป็นที่น่าสนใจ เป็นการเอื้ออำนวย ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สำหรับผู้บริหาร การศึกษา

1. ผู้บริหารการศึกษาควรจะได้ นำผลการวิจัย ไปพิจารณาประกอบการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อให้ได้ประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพตรงตาม จุดมุ่งหมายที่ต้องการต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและ สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน ควบคู่ไปกับความสามารถทางสติปัญญา นิสัยทางการเรียน และ ทักษะคิดทางการเรียนว่าจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ อย่างไร
2. ควรจะได้ทำการวิจัย เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยม ส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค
3. ควรจะมีการวิจัยคล้ายกับการวิจัยในเรื่องนี้ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างประชากรใน ระดับชั้นและวิชาอื่น ๆ